

Άγιος μάρτυρας Φανούριος ο νεοφανής

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για τον περίφημο μάρτυρα του Χριστού Φανούριο από πού καταγόταν, ποιους είχε γονείς και πότε άθλησε τους άθλους του μαρτυρίου δεν έχουμε να ειπούμε τίποτε, αφού κάθε πληροφορία χάθηκε από τη φθορά του χρόνου και καλύφτηκε με την ταφόπετρα της λήθης. Έτσι λοιπόν καθετί σχετιζόμενο με τον Άγιο έμεινε στην αφάνεια και άγνωστο στους πάντες.

Όμως περί του ενδόξου μάρτυρος Φανουρίου αποκαλύφθηκαν τα εξής: Κατά τον δέκατο τέταρτο αιώνα, όταν η φημισμένη νήσος Ρόδος ήταν υποδουλωμένη στους

Αγα-ρηνούς, ο τότε άρχων της νήσου αυτής θέλησε να ξαναχτίσει και αποκαταστήσει στην αρχική τους μορφή τα τείχη, τα οποία είχαν πρωτύτερα κατεδαφίσει οι βάρβαροι πολέμιοι. Όταν λοιπόν συγκεντρώνονταν τα αναγκαία υλικά και ανασκάπτονταν οι προς το νότιο μέρος ευρισκόμενες ερειπωμένες οικίες, βρέθηκε εκεί ένας μισοερειπωμένος ιερός Ναός. Το σκάψιμο όμως προχώρησε βαθύτερα και έφτασε μέχρι το δάπεδο. Έτσι ήρθαν στο φώς όλα τα υλικά που συν τω χρόνω είχαν συσσωρευτεί εκεί. Κατά την ανασκαφή λοιπόν αυτή βρήκαν πάρα πολλές εικόνες αποσαθρωμένες· βρήκαν όμως και μια εικόνα εντελώς σώα και αβλαβή, σαν να βγήκε εντελώς πρόσφατα από τα χέρια του ζωγράφου. Όταν δε ο πάνσεπτος αυτός Ναός με τις άγιες εικόνες ήρθε στο φώς, προδήλως κατά θεία ευδοκία, πήγε επί τόπου ο τότε ποιμενάρχης της νήσου, ονόματι Νείλος Διασπωρηνός, αρχιερέας σεμνυνόμενος για την αρετή και τη σοφία του, ο οποίος και ανέγνωσε γραμμένο στην αβλαβή εικόνα τούτο: «Ο άγιος Φανούριος».

Στην εικόνα αυτή απεικονιζόταν ο Άγιος σε νεανική ηλικία, ντυμένος στρατιωτική στολή και κρατώντας στο δε-ξιό του χέρι σταυρό μαζί με αναμμένη λαμπάδα. Ολόγυρα δε στην εικόνα, στα άκρα, απεικονίζονταν δώδεκα από τα αθλήματα του εικονιζόμενου Αγίου, τα εξής: Ο Μάρτυς στέκεται μπροστά στον δικαστή και ανακρίνεται· βρίσκεται ανάμεσα σε στρατιώτες, οι οποίοι τον χτυπούν με πέτρες το στόμα και το κεφάλι· είναι ξαπλωμένος στο έδαφος και τον μαστίζουν στρατιώτες· κάθεται κάτω γυμνός και του ξεσχίζουν με σιδερένια νύχια τις σάρκες· παριστάνεται κλεισμένος σε φυλακή· και πάλι στέκεται μπροστά σε βήμα τυραννικό και εξετάζεται· κατακαίγεται με αναμμένες λαμπάδες· είναι δεμένος σε μάγγανο (τιμωρητικό μηχάνημα)· βρίσκεται εν μέσω θηρίων αβλαβής· κείτεται καταγής, ενώ πάνω στο σώμα του βρίσκεται ένας ογκόλιθος· στέκεται μπροστά σε είδωλα κρατώντας στα χέρια του κάρβουνα αναμμένα, ενώ ένας σατανάς στον αέρα μοιάζει να θρηνεί και να κλαίει· παριστάνεται όρθιος στο μέσο φλεγόμενης καμίνου, έχοντας τα χέρια του υψωμένα προς τον ουρανό.

Από αυτές λοιπόν τις απεικονίσεις των μαρτυρικών αγώνων, οι οποίες υπήρχαν στην εικόνα που βρέθηκε, ο αρχιερέας Νείλος συμπέρανε ότι ο εικονιζόμενος Άγιος ήταν μάρτυς, ο οποίος βεβαίως ήταν άδηλο πότε και σε ποιόν τόπο άθλησε. Αυτός, όπως σημειώθηκε πιο πάνω, ονομαζόταν Φανούριος και για πρώτη φορά ήλθε στο φως και κατέστη γνωστός.

Ύστερα λοιπόν από το γεγονός αυτό, ο καλός εκείνος ποιμήν και αρχιερέας του Θεού, ο Νείλος, ζήτησε από τον ηγεμόνα της νήσου να του επιτρέψει να ξαναχτίσει τον ερειπωμένο Ναό, στον οποίο κατά την ανασκαφή βρέθηκε η εικόνα του αγίου Φανουρίου. Ο ηγεμόνας όμως αρνήθηκε. Αλλά ο Νείλος επέμεινε στο αίτημά του

και, έτσι, ο ηγεμόνας έδωσε τη συγκατάθεσή του. Τότε ο Επίσκοπος ανοικοδόμησε και πάλι τον ιερό εκείνο Ναό, όπως αυτός φαίνεται μέχρι σήμερα, στην ίδια τοποθεσία έξω από την πόλη.

Τον πάνσεπτο αυτό Ναό τον επισκίασε η χάρη και η ευλογία του μεγαλομάρτυρα αγίου Φανουρίου και, έτσι, επιτελούνται πλείστα όσα θαύματα και ευεργετικές ενέρ-γειες προς σωτηρία των πιστών. Από όλα δε τα θαύματα θα μνημονευτεί στη συνέχεια ένα, ενδεικτικά, που φανε-ρώνει τη μεγάλη οικείωση και παρρησία του Αγίου προς το Θεό.

Εκείνον, λοιπόν, τον καιρό η μεγαλόνησος Κρήτη, εξ-ουσιαζόμενη από τους Βενετούς, δεν είχε Ορθόδοξο αρ-χιερέα, επειδή η θέση του είχε καταληφθεί από Λατίνο. Για το λόγο αυτό όσοι κρίνονταν άξιοι να λάβουν το μέγα αξίωμα της ιεροσύνης αποστέλλονταν στα Κύθηρα (μικρή νήσο βόρεια της Κρήτης), για να χειροτονηθούν από τον εκεί Ορθόδοξο αρχιερέα. Κατά τους χρόνους δε εκείνους τρεις διάκονοι απέπλευσαν από την Κρήτη και πήγαν στα Κύθηρα, όπου χειροτονήθηκαν ιερείς. Επιστρέφοντας δε στην πατρίδα τους οι τρεις αυτοί νεοχειροτονημένοι ιερείς, έπεσαν κατά τον πλου στα χέρια Αγαρηνών, οι οποίοι, αφού τους αιχμαλώτισαν, τους πήγαν στη Ρόδο και τους πούλησαν στους εκεί Αγαρηνούς. Έτσι, οι δύστυχοι εκεί-νοι ιερείς θρηνούσαν ημέρα και νύχτα για τη συμφορά που τους βρήκε.

Ενώ λοιπόν οι τρεις ιερείς ζούσαν σε πικρή αιχμαλω-σία, άκουσαν για τα θαύματα του μεγαλομάρτυρα Φανου-ρίου. Τότε έστρεψαν τη σκέψη τους στον Άγιο και με επί-μονες ικεσίες και δεήσεις τον παρακαλούσαν να τους βοη-θήσει να αποκτήσουν την πολυπόθητη ελευθερία, χωρίς βε-βαίως να γνωρίζει ο ένας την ενέργεια του άλλου, αφού καθένας τους ζούσε τις ημέρες της οδύνης και δουλείας κάτω από διαφορετικό αφέντη. Τότε λοιπόν, ο ταχύς σε προστασία και ισχυρός σε βοήθεια μέγας Φανούριος εμ-φανίστηκε στους Αγαρηνούς αφέντες εν οράματι κατά την ώρα του ύπνου τους και τους πρόσταξε να επιτρέψουν στους αιχμαλώτους να πάνε να προσκυνήσουν στο Ναό του. Αυτοί όμως θεώρησαν το γεγονός αυτό ως δαιμονική ενέργεια και, αφού αλυσόδεσαν τους αιχμαλώτους ιερείς, τους υπέβαλαν σε βασανιστήρια.

Αλλά τότε τί έκαμε ο θαυμαστός Φανούριος; Ιδού: Παρουσιάστηκε τη νύχτα στους αιχμαλώτους και, αφού πρώτα τους έλυσε από τα χέρια τις αλυσίδες, τους έδωσε θάρρος και τους προείπε ότι την ημέρα που θα ξημερώσει θα απαλλαγούν από τη δουλεία. Εν συνεχεία ο Άγιος εμφανίστηκε στους Αγαρηνούς αφέντες και ελέγχοντας τους τούς είπε με αυστηρό ύφος: «Αν και αύριο επιμένετε στη γνώμη σας και δεν ελευθερώσετε τους ιερείς, θα ιδείτε τη δύναμη του Θεού». Και, ω του θαύματος!, την ημέρα που ξημέρωσε οι ευρισκόμενοι στις οικίες των τριών

Αγαρη-νών αφεντάδων ξύπνησαν τυφλοί, παράλυτοι και μαστιζόμενοι από φριχτούς πόνους. Έτσι δε αυτοί από τις κλίνες της οδύνης τους έστειλαν και προσκάλεσαν τους αιχμαλώ-τους ιερείς και τους ρώτησαν για την ίαση και σωτηρία τους. Οι ιερείς, μόλις έφτασαν στις οικίες που βρίσκονταν οι ασθενείς, προσευχήθηκαν γι' αυτούς στον ελεήμονα Θεό.

Ο άγιος Φανούριος όμως εμφανίστηκε και τρίτη φο-ρά στους Αγαρηνούς αφέντες και τους πρόσταξε επιτακτικά: «Στείλτε τάχιστα στον οίκο μου με έγγραφο την ελευ-θερία των αιχμαλώτων, για να αποκατασταθεί η υγεία σας». Την επόμενη λοιπόν ημέρα οι τρεις Αγαρηνοί, ύστερα από συμβούλιο που έκαμαν με τους συγγενείς τους, υποχώρησαν στην προσταγή του Αγίου. Έτσι καθένας τους χωριστά έστειλε για τον αιχμάλωτο ιερέα που κατείχε ως δούλο το απαιτηθέν απελευθερωτικό έγγραφο στον άγιο οίκο και τα άφησαν και τα τρία μαζί με πολύ φόβο και σεβασμό μπροστά στην εικόνα του Αγίου. Πάραυτα δε τότε αποκαταστάθηκε η υγεία τους και απαλλάχτηκαν από τους οδυνηρότατους πόνους. Εκπλαγέντες δε από το θαύ-μα οι τρεις αφέντες, άφησαν ελεύθερους τους ιερείς και, επιπλέον, με δικές τους δαπάνες τους απέστειλαν στην πα-τρίδα τους, την Κρήτη.

Οι απελευθερωθέντες ιερείς, προτού αναχωρήσουν για την Κρήτη, έκαμαν αντίγραφο της σεπτής εικόνας του αγίου Φανουρίου και το πήραν μαζί τους ως πλούτο ουρά-νιο και ανέκλειπτο θησαυρό. Και τον θησαυρό αυτό τον τιμούσαν και τον δόξαζαν με ετήσιες εορτές και πανηγύρεις, διηγούμενοι μεγαλοφώνως στα πλήθη των πιστών όσα είδαν και όσες ευεργεσίες έλαβαν από την ταχύτατη πρε-σβεία και σωστική χάρη του θαυματουργού αγίου μάρτυ-ρος Φανουρίου.

Πηγή: Γεωργίου Δ. Παπαδημητρόπουλου, *Με τους Αγίους μας, Συναξαριστής μηνός Αυγούστου, εκδ. Αποστ. Διακονία, σ. 157-163).*